

Årh. Tel. 123 23.

Till Land.

25/5 905.

Arbetskonflikterna.

Medlingsförsöken.

Från arbetsgivarnes inom bygg- och fack och såda här det på generaldirektör Lagerheims initiativ framlagda förslaget om nya underhandlingar antogs och hafva till delegerade utses:

För Centrala arbetsgivareförbundet dettas v. ordförande ingenjör Erik Hjort och sekreterare Axel Fallgren, för cementarbetsgivareföreningens sekreterare ingenjör Percy H. son Tamm med hr And. Osterberg som suppleant, för Stockholms grundläggningsentreprenörers grundlagerna Kasper Högland och S. Bergström med hr A. F. Johansson som suppleant, samt för fack- och plåtslagarenastaföreningens förenings ordförande, v. ordförande och sekreterare fabrikerens Frans Andersson, I. S. L. Lindqvist och Oskar Jansson.

Da med murfackföreningens ämbets- och lönelöjvakt föreligger ha inga representanter i skiljenämnden utsatts för Stockholms byggmestareförening.

Med anledning af det uppslag till underhandling med arbetarna vid statens verk och inrättningar som framställt från åtskilliga stadsfullmäktiges sida har på onsdag eftermiddag inläst följande svar från byggnadschefen Alrutz:

Till stadsfullmäktiges ordförande, hr d:r Sixten von Friesen.

Till svar å hr ordförandens skrivelse angående arbetsafsat för 1906, siffer att ha samträtt med öfveringenjören vid gasverket, direktören för renhållningsverket, förste ingenjören för vattenledningen och gatuarbetarna, meddelat att vi äro med representanter för stadens arbetare, dock att dessa underhandlingar grundas på följande föruttagningar:

- 1) Arbetsbefelet äger rätt att antaga och afskedsa arbetare utan förtäringens ingripande.
- 2) Aekordbeloppens storlek få ej bestämmas af skiljenämnd.
- 3) det aftal som kommer att träffas med arbetarnas representanter skall i form af kontrakt undertecknas af hvarje arbetare särskildt och af arbetsbefelet.

Stockholm den 24 maj 1905.

A. O. Alrutz.

Stockholms stads grofarbetare hafva på sammanträde på torsdag i Folkets hus antagit följande svar på byggnadschefen Alrutz' ofvan nämnda förhandlingskrifvelse:

Arbetarna besluta, att under beklagande de därå dröfva byggnadschefens underhandlingserbud icke är afgifvet handlingserbudandet skall med arbetarnas motgång samt de på några tillståtorektra åtgärda från o. m. lördagen den 27 maj, eventuellt måndagen den 29 maj, dock med framhållande dels att underhandlingarna om arbetarnas gjor-

48
da framställningar komma till upptagning redan samma dag och därefter bedrifvas med största möjliga skyndsämhet, de i ett underhandlingarna skola ledas af en opartisk ordförande, som dels i ett under punkt å byggnadschefens skrivelse upptagna villkor bör så förstås, att ett kollektivafval skall träffas mellan stadens fackföreningens representanter å ena sidan, och stadens vederbörande arbetare å den andra, samt att vi beträffande det af detta kollektivafval, som enligt byggnadschefens mening skall i form af kontrakt undertecknas af hvarje arbetare särskildt och af arbetsbefelet, dock hoppas att byggnadschefen och öfriga arbetschefer under underhandlingens gång skola finna lampligt uppgifva sistnämnda villkor såsom varande obehöfligt.

Stockholms stads arbetare.

Belysningsverkets arbetare ha möte i afton för att besluta rörande sin ställning. Stämningen förefaller vara sådan, både bland belysningsarbetarna och om det andra af stadens arbetare som annu ej berörts af arbetsnedläggelsen, att, om fordringarna på kollektivt aftal ej beviljas, arbetsnedläggelse kommer att ske.

Renhållningskonflikten.

Den frivilliga renhållningskåren.

Flera hundra nya anmällda.

Redan tidigt på onsdags morgonen blefvo de studenter, som åtagit sig frivilligt renhållningsarbete, föremål för hyllning från damernas sida, och detta värdt annu mer följt, då de utifrån förtmiddagens lopp kommo åkande å vattenkarnorna för att vattna de dammiga gatorna. Man såg såunda kuskarna uppa på sin plats å vagnarna klädda sina studentmössor och på bröstet vackra buketter såsom synbara bevis på damernas tacksamma hyllning.

Men förföljelse saknades icke heller. Folkpar på flera hundra personer omkring de arbetande vagnarna och sökte formå dem att fråga sitt "streckbröter". Polisen lyckades dock öfverallt skingra hoparna, och så vidt vi kunna konstatera, har intet svårare våld blifvit ofvadt.

Äfven efter arbetets slut följdes studenterna af en hop sysslolosa arbetare, så att de måste eskorteras af polis till sina hem.

Kl. 2 natten mellan onsdagen och torsdagen var vår kacka renhållningskår mobiliserad igen. Nu var det Adolf Fredriks tur att undergå en reningsprocess. Men så mycket förtäring kunde strömmat till att äfven Söder kunde få sig "en sling af kvasten".

Från och med torsdagen bedrifves det frivilliga renhållningsarbetet med ökad intensitet. Antalet anmällda frivilliga har stigit till ett halft tusenst, däribland 300 studenter (således icke "ett 30- eller 40-tal", såsom från en del håll upprifvats). Påståendet, att studenterna vore så "nybakade" sådana, är icke annat än med rätta förhållande öfverensstämmande, särskildt bland "Sleppers" frivilliga märkas ett flertal teknologer och några medicinare.

På torsdag middag korde de råda vattenkarnorna ut igen med studenter på kuskboken. Och på natten kommer renhållningsarbetet att tack vare de många anmällda frivilliga under dagen, kunna upptagas i samtliga stadens distrikt.

Bland vattenkarnorna märkas en gardesofficer med ett friherrligt namn. Antalet unga damer, som erbjudit sin hjälp har varit i stadig tillväxt; just här vi besökte renhållningsverkets kontor ringde en ung dam upp och erbjöd biträde ifrån ett 30-tal medelsått, som alla förklarades vara "körvorna". Man ansåg

sig emellertid för tillfället åttomtonde hvarken behöfva eller kunna mottaga deras vänliga erbjudande.

Entreprenörernas renhållning har under den tid af några en vecka, som ströken hos dem varit, pågått med eget folk i den omfattning, att torgen och de större gatorna hållits hjälpligt rena. De arbetande ha varit förstärkt poliss bevakning antaats ocellanåt af klunggor af strejkande, men ha dock fridat rarna bortmotas eller tagits om hand af polisen.

Tidningen Socialdemokraten öfverflödar af insändare från dels namngifna dels anonyma studenter, som protesterat mot studenternas frivilliga renhållningsarbete.

I ett till "Stockholms studenter" under onsdagen utsändt cirkulär framhåller Stockholms socialdemokratiska studentförening att "ett 50-tal nyblifna studenter ha fattat det ur samhällets synpunkt oödesgrä, för deras egen heder och hella studentamnet nedanstående beslutet att uppträda som strejkbrötare under nu pågående renhållningsarbetet. Som ofvan framhållits utgör antalet studenter inom den frivilliga renhållningskåren f. n. omkring 300. Åro de också alla nybakade?"

Cirkuläret förlattare betifvlla, att "dessa ynglingar öfver hufvud taget vela livad en strejk och särskildt denna innebar", samt uppmäna stadens studenter att "tänka sig in i sakerna kärna och försöka förstå dessa verkliga innebörd och sedan veta den upplysta ungdomens plats i striden mellan rätt och makt". Logik i sanning är skäl till att icke låta sig lida och underkasta sig de rent hälsöfarliga följderna af en konflikt, hvilken de afven ha det andra studenter, tillhörande olika partier, utmärkt förklarad och protesterat mot de studenter, som åtagit sig arbete med renhållningen under konflikten.

Naturgivetvis har strejkbrötarearbetet kommit hr socialister och särskildt de strejkvänne att rusa. Så många kvargata under pågående renhållningsarbete bitvis afstängas om nättarna af ridande polis, för att arbetet obehindrade skall kunna fortgå.

Det finns emellertid äfven andra sätt för herrarne från Folkets hus att lägga sin harm i dagen. Så motte vi på vår rond genom Vassatanden på middagen en åkare med ett smor, som utmärkt eller margarinlind, af hvilka han — som han trodde — i ett obehävdigt ögonblick slängde några ut på gatan. När vi förberådade honom hans beteende, fingrade endast ett hänskratt till svar och hotade med polis satte han hasten i galopp och fann för godt att förvinna.

Äfven andra medel tillgräpas. Så utsläppta på torsdag f. m. ett uppdrag från renhållningsarbetarnes fackförening, där i denna söker med bevisligen falska uppgifter för allmänheten kunnat ljuset beträffande anledningen till strejken.

Så påstås att ett 100-tal studenter endast skulle ha 1,300 kr. i medeltal om året, då arbetsgifvarne i själva verket redan beviljat i medeltal 1,550 kr. Och för matematikarne befordras nu fortfarande endast 2 öre mer per kårl och kari. När man emellertid räknar efter att dessa 2-öringar betyda en höjning i lönen på 200 kr. pr. åren och 60 kr. kommunen de "blygsamma" utskräppningen nästan annan dag. Så heter det b. a. slutligen att arbetarne endast begära "några fridagar". De där "några" är ju en bra omskrifning af i realiteten 30 strecken.

Renhållningsarbetarna ha sammanträtt på fredag.

Årh. Tel. 123 23.

En röst från militären.

En röst från militären.

Vi vilja icke bli strökbrytare!

Från ett antal stamgardister inom Stockholms garnison ha vi erhållit följande skrivelse som tydligt visar hur förhatligt strökbrytarenamnet blifvit för äfven dem som hvarje dag drifvas till fliender mot sina kamrater inom arbetereklassen. Solidariseringens förnekare sig icke, trots de maktgivandes ofärdliga rustning mot de inre fienterna.

Skrifvelsen lyder:

Herr Redaktör!

Anhålls vördsamt om plats i eder arade tidning för nedanstående rader:

Som vi i Svenska Soldatidn för den 24 dennes läst om ett förslag att under den nu pågående sträjken ställa ett hundratal gardister till renhållningsbolaget förfogande, få vi bejda denna person och äfven öfriga som hänbaras spekulera på samma sätt, till läva bli ineständing af sådana skrivelser, till hvilka saken ifråga ber träffas, så få vi nu elita ondt om dagarna ändå, utan att på nättarna gå ut och soga gatorn, hvilket vi icke behöfva.

Vi hafva emännat ej så mycket pessimism så vi kunna skräpa ned i staden, att vi därför behöfva gå ut och göra rent om nättarna.

I vår soldatinstruktion står, att vi skola uppföra oss så, att ett godt samförstånd uppträffar mellan oss och den civila befolkningen.

Hur skall ett godt samförstånd kunna uppstå då vi, den ens gången efter denna, måsta utrycka för att hindra våra kamrater arbetarna att demonstrera för sin rätt, och hur skall det åter kunna uppstå, när man nu äfven vill hafva oss till strökbrytare?

Nej, de personer som hafva råd att hålla sig ekippage och bastar, kunna gå ut och soga rent efter sig och låta oss vara i fred. Hvarför skola vi jämt och ständigt behöfva få kapitalisternas årenden?

De anse oss för simpla anser, men hvarför skola vi då behöfva hjälpa dem att genomföra deras intressen?

De förakta oss och anse oss vara sämre än djur och likväl, när det är något som de vilja hafva förhindrad, då är det gardisterna som skolas ut.

Hvarför är krigen makten till?

Jo, för att förvara faderens land och inte för att bläppla till att förtrycka våra

snöriga och kamrater, de för sitt upp-
läsna sträfvande arbetarna.

Vi äro alla af arbetarfamiljer och skola
äfvén älska till det civila livet och på
nytt börja att slita för vårt bröd. Därför
lä vi fördesatt anhålla att slippa se några
vidare föreläsningar på någon uppfinningar
bjärna, ifråga om att utkommande oss
som sirakbjärare. 2/75

Låt i stället de herras studenter, som
vilja läsa sig till sådant, hålla på, entse-
manne försvinner väl när krafterna tryta.

Många stångardister inom
garvrisonen.

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.

Allm. Tel. 113 21

Janne Björkstén

25/5 905

Fria uttalanden.

Studenterna och renhäll-
ningsstrecken.

I dagens tidningar förekommer ett upp-
rop till studenterna utgående från "en del stu-
denter ur stadens olika läroverk".
Det afser att påkalla studenternas bistånd
till att under det pågående strejken vid ren-
hällningsverket undanröja de därigenom
uppkommande sanitära väderna.

Detta upprop har i vida studentkretsar i
Stockholm väckt förargelse och förvåning.
Man säger i uppropet, att man erbjudit
Stockholms stads renhällningsverk sitt bi-
stånd i den nu pågående renhällningskon-
flikten, samtidigt med att man framställer
den uppmaningen till studenterna, att ge-
som förväntande af kallelsen visa sig "vär-
diga namnet student".

Härvid framgår, att man tillåter sig anse
studenterna i denna sin egenskap sga befo-
renhet, ja, skyldighet att ingripa i konflikter
som denna. Härmed vill vi, studenter
från Stockholms olika högskolor, infogga
vår bestämda gensaga.

- Stockholm den 24 maj 1905.
<i>Åke Wikander,</i> farm. kand.	<i>J. H. Högdal,</i> farm. kand.
<i>Gösta Forsell,</i> med. kand.	<i>Thomas Lundek,</i> med. etid.
<i>W. Gårhjud,</i> med. kand.	<i>Hugo Wahlbom,</i> fil. kand. stud. vid Tandläkarinst.
<i>Edeus Ekman,</i> stud. vid Tandläk.-inst.	<i>Lennart Strömdberg,</i> fil. stud.
<i>Adolf Larsson,</i> fil. stud.	<i>John Olsson,</i> stud. vid Tekn. högsk.
<i>Leo Fabritius,</i> vet. med. kand.	<i>Dick Ericson,</i> vet. med. stud.

Man säger i uppropet, att man "er-
bjudit Stockholms stads renhällnings-
verk sitt bistånd i den nu pågående
renhällningskonflikten", samtidigt med
att man framställer den uppmanin-
gen till studenterna att genom hör-
sammande af kallelsen visa sig vär-
diga namnet "student".

Härvid framgår, att man tillåter sig
anses studenterna i denna sin egenskap
siga befogenhet, ja, skyldighet att in-
gripa i konflikter som denna.

Härmed vill vi, studenter från
Stockholms olika högskolor, infogga
vår bestämda gensaga.

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.

Allm. Tel. 113 23

Hedolms Boktryckeri

25/5 905

Allmänhetens afdelning.

Nr 2438.

Ett förslag

Om den frivilliga renhällningen.
En insändare, som tecknar sig
"Övan af strejken, studerar köpmän",
gör i en skriftlig till oss följande
originella förslag:

Ingen må åtaga sig något renhällnings-
arbete utan ersättning från renhällnings-
verket, hvilket äfvén torde tillhandhåll-
la material i samma utsträckning som
före strejkens utbrott samt ombesörja ar-
betets fördelning;
ingen må för sin personliga del beräk-
na ersättning för arbetet;
afslutningen torde lämpligen utgå med
halften af hvad som förut betalats för mot-
svärande arbete;
ingen må för sina personliga del beräk-
na ersättning för arbetet;
afslutningen torde lämpligen utgå med
halften af hvad som förut betalats för mot-
svärande arbete;

Ingen må kunna säga annat, än ett
båda i konflikten deltagande parterna på
detta sätt göras i samma grad, på samma
gång som renhällningen tillfs vidare på
bästa möjliga sätt uppehålls, i förväntan
på ömsesidig öfverenskommelse mellan
de strejkande och renhällningsverket.

Nr 2439.

Från studenter till studenter.

I dagens tidningar förekommer ett
upprop till studenter, utgående från
"en del studenter ur stadens olika
läroverk".

Det afser att påkalla studenternas
bistånd till att under den pågående
strejken vid renhällningsverket undan-
röja de därigenom uppkommande sani-
tära väderna.

Detta upprop har i vida student-
kretsar i Stockholm väckt förargelse
och förvåning.
Man säger i uppropet, att man "er-
bjudit Stockholms stads renhällnings-
verk sitt bistånd i den nu pågående
renhällningskonflikten", samtidigt med
att man framställer den uppmanin-
gen till studenterna att genom hör-
sammande af kallelsen visa sig vär-
diga namnet "student".

Härvid framgår, att man tillåter sig
anses studenterna i denna sin egenskap
siga befogenhet, ja, skyldighet att in-
gripa i konflikter som denna.

Härmed vill vi, studenter från
Stockholms olika högskolor, infogga
vår bestämda gensaga.

Stockholm den 24 maj 1905.
Åke Wikander, *J. H. Högdal,*
Farm. kand. Farm. kand.

<i>Gösta Forsell,</i> Med. kand.	<i>Thomas Lundek,</i> Med. stud.
<i>Hugo Wahlbom,</i> Fil. kand. stud. vid Tandläkarinstutet,	
<i>W. Gårhjud,</i> Med. kand.	<i>Lennart Strömdberg,</i> Fil. stud.
<i>Edeus Ekman,</i> Stud. vid Tandläkarinst.	<i>Adolf Larsson,</i> Fil. stud.
<i>John Olsson,</i> Stud. vid Tekn. högskolan.	<i>Leo Fabritius,</i> Vet. med. kand.
<i>Dick Ericson,</i> Vet. med. stud.	

Nr 2440.

Till Stockholms studenter!

Ett 50-tal nyblifna studenter ha fak-
tat det ur samhällets synpunkt oönska-
nda, för deras egen boder och hela stu-
dentnämnet nödsittande beslutet att
uppträda som "strejkkyrtare" i den
konflikt som nu pågår mellan staden
och dess renhällningsentreprenörer
samt deras arbetare.
Vita dessa ungdomar hvad öfverhuf-
vudstaget om strejk och sårekitt den-
na innebär!

Ha de sina burgena förhållanden
fattat, att dessa arbetare med sina sto-
ra familjer hittills fått lefva på i ge-
nomsnitt 80-90 kronor i månaden!
Är det något för den ungdomliga rätts-
känslan kränkande, att de nu begära
en lönöfverhöjning på fem till femton
kronor i månaden och en fritt på sju
dagar om året! Det är härom striden
gäller. Hellre än att uppfylla dessa
kräf ha arbetare fröna för det att
låta Stockholms emoborgens drabbas
af den strejk som onödvändigen blef
följden.

Studenter, tänken er in i sakens kär-
na och försöken förstod den sociala
kompens verkliga innebörd! Vet en-
der ni inte upprepta ungdomens plats
i striden mellan rätt och makt. Förtro-
för allt: fatten en som en lek, hvad för
bandra och tusen är medlet och vägen
till ett lyckligt och människovär-
diga lif.

Stockholm den 24 maj 1905.
Stockholms soc.-dem. studentförening.

Nr 2441.

Ljusets riddarvakt (?) på jakt
efter grändernas lagrar.

O, dii immortales! Ubimam
gentium sumus? In qua ur-
be vivimus
(Ovidius in Catullian.)

Man öfverraskades i onsdags morn af en
foteltillansons i tidningarna, som börjar
med tillkännagifvandet, ett "en del stu-
denter ur hufvudstadens läroverk erbu-
dit Stockholms stads renhällningsverk
sitt bistånd i den nu pågående renhäll-
ningskonflikten". Annonsen, däri de
synonymer inbudsarna deklarerar: "Vi vil-
ja genom exempel visa, att vi ej anse lä-
ge arbete förkastligt, blott det gesgar
samballet", slutar med den högfärdande
uppmaningen: "Kamrater! Visen er vär-
diga namnet 'student'!"
Min första tanko var den, att annonsen
var en "bluff". Studenter kallas ju blott
högskolornas eller universitetens alumn-
er. Men studentensans hvars stoltst af
den, som ha fristato nämnat af pite-
bänken. Dessa "studenter" (?) säga sig
vara "läroverken", som fordom kallade
elementarläroverk.

Deck utbrast jag till minnet af fo-
sterlärarbrännan Ovidio mot farsädraren
Catullina: "O, i oödlige godar! Hvar
i all världen bland civiliserade folk be-
finna vi oss? I hvilken underligt stad på
dekadens lefva vi?"

Här finnes ungdom — för så vidt icke
allt är en "bluff" och då en mycket mal-
placerad sådan — som kallar sig värdis
studenter, men icke finner tillräckligt slopp
för sin dådlighet och sitt begär att bylla
kropparbetet för att inför inmanition
att renhällningsarbetet skulle vara något
skräckligt sämre arbete söka fördroja
uppgörelsen för verkliga arbetare och där-
med förklara dessa, det fattiga familje-
försörjarna, försökskedagarna under lön-
striden.

Har kn slutet på renhällningskonflik-
ten må utfalla, icke kunna väl "studenterna
ur hufvudstadens läroverk" ändå förestäl-
la sig att de tjänstgöra som annat än
"bluffers".

De beröva kunnat hitta på någon snill-
rikare (?) väg till oödligheten än Stoc-
kholm-studenternas.
Det är med djupaste bedröfvelse man
erfar sådana här tidens tecken, sådant
ungdomens oförstånd, när det gäller samling
af nationerna eller igenfyllande af
klyftan mellan klasserna. "Studenterna
ur Stockholms läroverk" är mycket
vebenyrig och ovederhäftig titel ren-
hällnings-britvisornas gifvit sig! — skola
skärpen intet annat ledetodkoma med
en märkvärdighetstakt än ett ökande af
förbittringen mellan folkklasserna, folk-
klasserna, af hvilken pluralis hvarje verk-
ligt foterlandslärd i hvarje land söker ge-
ro en singularis.

Ni rö visat inte för goda, Ni som här
bruka studentnämnet, att utföra renhäll-
ningsarbete både med gatsoppsugning och
med hämtning, med hvar ha "läroverken"
upptrötter och huruvida möbergar-
ande ha Ni fått på den pittebak man
bestätt Er i 110 år?

De traka och polka studenterna skule
älsdrig på ett stid mot sin klassen,
som dock är samhällets sochel eller grund-
men de nyvognas eller yrvalena "lä-
roverksstudenterna" i Stockholm hålla
på att plocka gränderna.

Stockholms stads renhällningsverk, som
mottagit skoleungdomens ovederhäftiga
erbjudande, har gjort sig medansvarigt
med den, och hvad skall man tänka om en
styrelse, som lutar på barn, som antagligen
trötta i morgon? 25/5 905

Det blir dubbel blånage.
Student från högskola.

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.

Allm. Tel. 113 23

Hedolms Boktryckeri

26

De der studentsingelrag

i hufvudstaden, som gjort sig så väl
förtjänta om samhällsordningens sopp-
tunnor och komposthögar, att de samt
och synnerligen borde belönas med "Il-
lis quorum", torde dock vid det här laget
inte känna sig vidare hägrade att stäm-
na upp "Sjunde ordningen" eller
sluta förbund i den lund, där de hä-
rliga lagrarne gro. De gjorde nog öck
klokast i att äraga till näringsarne med
samma, då deras ställning vid universi-
teten efter detta väl icke kan blifva
såderles behaglig. Det förkrossande
förakt, som haglat öfver dem från de
många studentprotesterna, bör ha gifvit
dem en stark försök af hvad de ha
att vinna, derest de göra anspråk på der

akademiska medborgarrätt, de så skamligt på förhand förverkat. Den moraliska boykottens vapen vore här om nägonstades sin på plats.

Och dock skulle man nästan med hänsyn till den gröna purerit, som präglar deras fula tilltag, vilja på dem tillämpa bönen: *«Herredet»*. Månty de visse int, hvad de gör. Månty de vägar bära *«Herredet»*. Mens Rom. Herostatrat sette eid på tempel och Allihädes höge svansen af sin hund för att vinna ryktbarhet — de här pojkalparne hafva sökt sin i soptunnan och klosetter, och de hafva fått hvad de sökt i en grad, som de väl neppligen skulle ansett möjligt eller ens önskvärdt. Kanske mängden af dem nu i sitt stilla sinne önskar, att han aldrig trädit fram ur obemärkthetsens dunkel för att vräddas samhället.

Det är sådant *«gosselynn»*, som frodas här i landet under de fina hemmens och den fina överklass-skolans gemensamma hägn. Af frukten känner man trädets. Är det sant, som påstås, att impulsen till denna skamliga gerning kommit från skolans lärare, då är det i företa rummet på dessa, som brännmärket bör häftas. Ett så groft missbruk af lärareauktoriteten borde icke lämnas obeifrat af ecklesiastikministern eller den nya överstyrelsen. För några år sedan hände det ju ett läroverk i mellersta Sverige, att pojkarne med rektorns goda minne afgåfvor en opinionsyttring i den sociala klasskampen, naturligtvis mot de fattiga och förtryckta; skall det nu bli präget att skolorna också missbrukas till kläckningsanstalter för strejkbrytarslöder, då

är det sannerligen högt på tiden, att den radikala pressen tar itu på skarpem med uppfostringsmetoderna därstädes, hvilka ju redan i öfver sig lämna så mycket öfrigt att önska. Vi vilja inte veta af några jesuitiska kongregationskloster i socialpolitisk dressyr — till råga på den religiösa fördommelsens.

ST. ÅRGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.

Alm. Tel. 123 23

Alfonso medel
2/6 90

Från allmänheten.

Reflexioner med anledning af renhållningsstrejken.

Emot husägarnas vilja blef renhållningen af gatorna dem framtagna. Som en gifven följ härf utspök det förhållandet, att gårdrenhållningen öfverlämnades

52
med å samman betalar, hvilket åtagit sig renhållningen af gatan.
Under den korta tid, som förflytt, sedan denna nya ordning infördes, ha vi nu för andra gången en renhållningsstrejk. Tack vare de modiga och själfupoffrade män, som under några nätter utfärdade från sin hys och hope till gator, märkas icke strejkens verkningar annu så mycket på gatorna, men detta hindrar ej, att faran lika säkert ju har från gårdstaden.

Blifva klosterkvarnarna ej tömda från i dem varande faste beständigheter, så kan detta lätteligen åstadkommas att mark och källare blifva fyllda med den flytande massan, som är ämnad att bortföras i kloakerna. Den skada för hällen värt samhälle, som därigenom uppkommer, kan icke på annat sätt förhindras. Det skulle rent af vara ett under, om i det under sommaren skullo kunna undgå en nervfeberepidemi, i synnerhet som jordmånen för den blifvit så väl förberedd genom de å gårdarna hopade massorna af i jämsning sig befinnande kloakerkroppen med mera, att ej talas om de öfverfyllda tunnorna å träddena. I staden inom broarna, där de så kallade sopstornarna måste på många ställen förvaras i själva boningshuset och där äfven alla utfräden äro förlagda i en om boningshuset, måste faran gifvetvis vara störst. I denna stadsdel bo mest fattiga änkor och arbetarfamiljer med många barn. Deltagarna i renhållningsstrejken hålla säkerligen för, att de föra krig mot kapitalet, men det kan lätt hända, så de förtäro och deras barn få i första hand med hälsa och lif betala krigskostnaderna. De förmögare familjerna börja väl nu som bäst på att lämna staden och flytta ut till landet från ölandet, men denna utväg står ej den fattige till buds.

Om arbetarna kämpar för att få sina lefnadsvillkor förbättrade genom en ögron afning för sitt arbete, så är här om intet att säga, ty han är i detta afseende endast lika alla andra. Den stora skillnaden är, att arbetaren anser sig berättigad att förhindra andra att utföra det arbete, som han ej vill utföra, så vida ej vissa betingelser uppfyllas. I själva verket är det endast det gamla skräffsendet, som man nu som bäst håller på att införa, oaktadt det förut utdömts såsom oönskeligt.

Under skrivningsdagens dagar hade man dock tillfälle att utföra arbete för egen räkning, men detta vill man nu förhindra. Rån husägare betalar sin dryga afgift till staden för renhållning af gatan och till ett belag för renhållning af gården. Ingentingens partien följde sin renhållnings skyldighet, men skönligen underlåts de ej att i sinom tid utfröda betalingen,

som kontrakterade. Husägaren står dubbelt rättlöse: arbetet får han ej utförda, men betalingen härfor måste han ändå öfverlämna.

Enligt hvad ovan visades, måste renehållningen verkställas, såvida ej vår stad skall blifva obeboelig. Intet har väl då vara orimligt, än att vända striden mot en husägare på ett sådant sätt, att man förhindrar honom att själf verkställa den renhållning, för hvare verkställande han betalt så andra, utan att dessa fullgjort sin skyldighet.

Så länge renhållningen ålag husägarna, visades dem ingen forskning, ifall de brusto i sin skyldighet; hjälpte ej böter, så lit polisen andra utfröda arbetarna på husägarens bestånd.

53
Skulle det vara sig vara omöjligt att bibehålla den införda centraliseringen af renhållningen, så är det väl bäst att söka snarast möjligt återgå till att öfverlämna renhållningsmyndigheten åt husägarna, då dessa väl direktor ej rånlösa skullo kunna komma att betraktas som strejkbrytare, om de utförde själva ett arbete, som lagligen ålaggo dem.
Våra arbetare hafva sagt sig kamma för rätt mot makt. Må de bestämma, att vid tiden ej råna kan hafva besinna, där rätt har sitt ställe.

Arbetsrevän

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.

Alm. Tel. 123 23

Alfonso medel
2/6 905

Renhållningsstrejkens lärdomar.

Den besvarliga och hälsöfarliga renhållningsstrejken är nu slut och den stora allmänheten, som så nära berörts af densamma, drar en suck af lättand. Hälsofaran är öfver, gatuprödnarna äro numer dymra mellan blott och de underhandlingar som gått mellan arbetarne och deras chefer torde efter allt att döma leda till gynnsamma resultat för båda parterna.

Men är härmad denna episod i hufvudstadens lif alldeles utspeld? Nej, vi tro att den gifvit den stora allmänheten så mycket i samhället medfört så många lärdomar, att det vore synnerligt öklott att låta tidens glömska lägga sig öfver densamma innan man i någon mån sökt draga nytta för framtiden af det skedd.

Det som hufvudstadens befolkning först och främst önskar få klarhet om är frågan: finnas garantier för att en sådan episod som den nu genomgången ej skall återupprepas? En kort återblick på renhållningskonfliktens orsaker och förlöpp, i hvad densamma rör stadens arbetare, synes ej kunna lämna ett jakande svar härpå. Som bekant utgjorde stridens kärnpunkt de s. k. kollektiva aftalen — d. v. s. mellan arbetsgivarna och arbetarne gemensamt träffade öfverenskommelser angående löner, arbetstid m. m. Ett sådant aftal har i själva verket existerat under två års tid vid renhållningsverket, men det uppsades till den 1 maj af arbetarne, som önskade förändring i lönevillkoren. Denna uppgräpnig af aftalet föränleddes därteflinnandens andra afdelning — den förvaltningsmyndighet under hvilken stadens arbetschefer sörta — att besluta, att för framtiden sådana kollektiva aftal ej skulle få förekomma. Därföras beslut

få föras med fackföreningarna och att strejk af renhållningsarbetarne skullo förändras dessa afskedade.

Det torde vara berättigadt att säga, så dessa beslut vore förhastade. Att utdöma de s. k. kollektiva aftalen, den moderna, allt mer använda form af öfverenskommelse mellan arbetare och arbetsgivare, torde vara alldeles oriktig. Måhända grundas sig oviljan mot dessa öfverenskommelser på den föreställningen, att de skullo fullständigt ersätta de enskilda aftalen. Men såsom vi väl föregående tillfällen framhållit, kunna de kollektiva aftalen mycket väl föregå och utgöra grunden för de enskilda, de enda egentliga arbetsaftalen. Och det är då svårt att inse, hvilat skäl som från kommunens sida kan anföras mot öfverenskommelser som blott äro ägnade att styrka de enskilda aftalen. Att vidare bestämt vägra att underhandla med fackföreningarna måste naturligen betecknas såsom öklott i en tid då snart sagt alla underhandlingar om arbetsvillkoren föras mellan arbetarne och arbetsgivarnes organisationer. Hvilken åsikt man än har om fackföreningar i allmänhet, är det dock själf klart, att de utgöra arbetarnes bästa organ och att en underhandling med dem skall leda till de mest bindande besluten. Att på förhand afsäga sig möjligheten att genom fackföreningarna komma till tals med arbetarne är därför att i väsentlig mån minska utåttarna till uppgröelse. Slutligen måste beslutet att afskeda samtliga strejkande renhållningsarbetarne anses öklott af det enkla skäl, att det var omöjligt att uppehålla, och att det utsatte den stora allmänheten för ändå större faror än dem som inbeuroas af en kortvarig strejk.

Om frågan betraktas från den stora allmänhetens synpunkt, som vi här sökt göra, synes oss därför förvaltningsmyndighetens beslut i stridens första skede föga ägnade att förekomma eller hindra den sammanslafsarna som en långvarig renhållningsstrejk måste innebära. Det är väl dock så, att man har rätt att fördrö, att i så många nödiga användas när det gäller att undvika faror och strider, som kunna menligt avverka på samhällsallvarnas trefnad och hälsa. Och allrinnest böra gammalmodiga häskter eller personliga antipatier för den ena eller andra rörelsen illas spela in, och vara afgörande vid den högsta förvaltningsmyndighetens beslut. Tvartom fördras där, mer än annorstädes, en klar och lugn blott öfver förhållandena, ett noggrant iakttagande af utvecklingen på det sociala området och ett öfvertygigt beslut att trots svårigheterna drygga samhällets inövningar från faror för olika åsar.

Det var just i sistnämnda afseende som allmänhetens förhoppningar komma på skam. När renhållningsarbetarne, obeaktansamt nog, började strejken, vore de enligt ofvannämnda beslut afskeddade och sågon underhandling kunde sålunda ej komma till stånd. Hufvudstadens var pris

54
gifven under dagar eller veckor åt smutens herraväld och det frivilliga renhållningsarbete, som sattes i gång, kunde naturligtvis endast mycket ofullständigt rätta det ordinarie, men så mycket mer appheta stämningen bland de strejkande. Det som räddade situationen vid detta kritiska läge var ett ingripande från ett antal stadsfullmäktiges sida i och för underhandlingars upptagande. Beträffande nog kunde de 34 stadsfullmäktige på grund af författningarna, ej officiellt blanda sig i "verkställighetsåtgärderna". I en skrivelse till stadsfullmäktiges ordförande anhöll de att han "måtte föranställa om underhandlingars upptagande". På grund af de gällande kommunalförfattningarna kunde detta emellertid ej ske på annat sätt än att stadsfullmäktiges ordförande "hemställade" till vederbörande arbetschefer, huruvida de icke skulle vara villiga att upptaga underhandlingar. Efter någon tvistan förklarade sig arbetscheferna (daribland direktören för renhållningsverket) villiga att upptaga underhandlingar med "representanter för stadsens arbetare", under vilkafråga bl. a., att "det aftal som kommer att träffas med arbetarnas representanter skall i form af kontrakt undertecknas af hvarje arbetare särskildt och af arbetsbefäl". Arbetarne, som gått i strid hufvudsakligen för de kollektiva aftalsens skull, ansågo detta villkor svårfvande och anhöll om närmare förklaring därpå, men då skrivväxlingen ej ledde till något resultat, beslöt de mottaga anbudet om underhandling och emellertid återgå till arbetet. Den som vet hvaria upptädd stämning som rådde i dessa dagar, måste otvivelaktigt skänka sitt stora erkännande åt detta steg. I känslan af den fara, som hotade samhället genom en fortsatt strejk och med förtroende till att underhandlingens skulle leda till godt resultat, afstod arbetarne från sina fordringar och beslöt att genast börja arbetet. Men då mottos de af en stor öfverreaktion: arbetet fick ej återtagas och arbetarne betraktades enligt andra afdelningens beslut som afskedade! Med skäl kunde arbetarne liksom hela befolkningen fråga: äro underhandlingarne ej allvarligt menade från stadens sida? Arbetscheferna ha förklarad sig villiga till underhandling — hvilket naturligtvis innebär att arbetarne ej äro afskedade — detta beslut har ej dementerats af andra afdelningen, man hade s. t. o. m. bekant, att arbetscheferna kontraher med denna innan anbudet om underhandling antogs. Man började fråga sig hvem som hade den beslutande makten, arbetscheferna eller andra afdelningen, spänningen hotade bli stor, tills hela frågan enkelt löstes på så sätt, att andra afdelningen frångick sitt beslut om renhållningsarbetarnes afskedande och godkände underhandlingsvillkoren. Och därmed kom frågan in i den lugnare underhandlingens stadium.

Det som skarpast faller i ögonen vid betraktandet af denna nu i korthet refererade renhållningsstrejk är det ringa inflytande som stadsfullmäktige i sin helhet äga på stadens förvaltning. Denna förvaltning utöfvas nästan envildigt af det fåtal personer, som äro invalda i drätselstämningens andra afdelning. Med skäl torde man kunna fastslå den fordran, att de allmänna grundstämorna för förvaltningen, mer än hvad nu är fallet, fastslå af stadsfullmäktige själva. Och detta gäller framför allt de kommunala arbetarnes villkor. Det är alldeles oriktigt att så viktiga frågor få bestämmas af de privatmeningar som finnas hos enkilda tjänstemän eller af ett litet fåtal stadsfullmäktiges åsikter. Det måste vara de af befolkningen valda kommunalrepresentanterna som bära ansvaret för att kommunen verkligen är, hvad den bör vara, nämligen en mönsterarbetsgivare. Såsom vi i föregående artiklar framhållit, har denna sakledning trängt igenom flerstädes, i utlandet, och det är icke en dag för tidigt att så blir äfven hos oss.

En annan lärdom af strejken, som också framställer sig i detta sammanhang, är den oöpliga organisationen af vår kommunalförvaltning. När det är lugnt och stilla märker man mihända ej har öjnat och tungt den kommunala apparatens funktioner, men när fara uppstår, så det verkligen gäller något, så som i detta fall, då varevibr man med ens hur nödvändig en genomgripande förändring i vår kommunala organisation är. Det är samnerigen på tiden att den kommitté, som nyligen tillsettes för detta ändamål, griper sig verket an. Har den nu afslutade renhållningsstrejken ännu skarpare än fört påvisat behovet af förändringar i den kommunala organisationen, så har den icke endast varit till skada. *H. D. s. l.*

sv. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.
Afm. Te. 123 23.

Tidningsrubrik.
3/6 905.

Måne i söck, förr än det kom i påse?
Vi gjorde i förra numret några allvarliga påminnelser om, hur välkomna lördagsaftnens gatukravaller i Stockholm vor för våra reaktionärer och folkfjäder för genomdrifvandet af en ny Akropolis, som på ett ödesdigert sätt skulle klämbinda vår tids storartade arbetarörelse i synerhet och arbetarnes emancipationssträfvanden i allmänhet. Misset är ännu färdigt i fråga om den föredömsballong, som reaktionärerna med regering, alias f. d. frisinnade justitieminister Berger, i spetsen, vid årets riksdag uppstapade, och försökhet kan ju sägas ha lyckats förtärligt, i det att — tack vare landtmannenspeliet — det endast fattades två röster, för att icke ballongens skälde ha fallit till marken.

55
Nu påstår sig Dietzmanns organ ha erhållit senkligt meddelande om, att tanken på ett förnyadt framläggande af strejkårsförslaget vid den bebådade vartiman vunnit beaktande — d. v. s. hos regeringen, senär vid uttima riksdag enligt grundlagen endast må förekomma ärende, som föranleder riksdagens sammankallande eller af konungen eljes för den samma framläggas, så och hvad med dylikt ärende står i oskiljaktigt samband.

Samma dråpliga argument, som vi i förra numret påvisade, att reaktionärerna för en dylikt åtgärd skulle komma att begagna sig af, anför tidningen, nämligen att man måste passa på att skaffa strejklagen till stånd, medan tillfället bjöds; nästa val sända kanske en frisinnad majoritet till Andra kammaren, och då får man se sig om.

Hvad säges bärom?
Den uttima riksdag, som anses komma att sammankallas i och för rådpåläggning om den störta politiska fråga, som sedan det nu varande statskicket tillkommet ståt på dagordningen i Sverige, och beträffande hvilken det är af största vikt, att landets representanter stå eniga som en man med hänsyn till fosterlandets ja, hela den skandinaviska halvön framtid, skulle därjämte få till uppgift att behandla ett obetydligt ärende, apphettas och sånderade till sin natur.

Tackar ödmjukt!
sv. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPP
STOCKHOLM, VII.
Afm. Te. 123 23.

förel. Sankta
3/6 905

Vasastadskravallerens syndaböcker. Ur poliserappor ten meddelas nu ytterligare hvad de 12, som hållas häktade, beskyllas för.
Nilsson, anhöllen kl. 10,30 på Odengatan vid Norrtullsgatan, därför att han, som var berömd af starka drycker, vägrade på uppmanade tilläggelser af polismännen att afgå sina från platsen. Nilsson är jämväl häktad för lösdriveri.
Isackson blev i samma plats samtidigt anhöllen för det han icke ålydt polismännens tilläggelser att afgå sina sig, utan visst trossigt.
Forsberg blev kl. 10,40 e. m. anhöllen utanför huset nr 5 Norrtullsgatan, därför att han, sedan Nilsson och Isackson anhöllas och en folkhop följde efter dem, deltagit i hopens trossiga uppträdande genom att hurra och skrika.
Dessa tre från aftnens första skede, inkom stenkastningen ännu borjat från någondera parten, borde väl icke rimligen hållas häktade, då deras försörelse enligt lagen sv-

nes vara af art att förofnas med litet bota. Man kan väl icke rimligen göra dessa till "supprormän" därför att flera timmar senare i en helt annan del af Vasastaden stenar flogo mot och från polisman!

Nilsson har nekat, de bägge andra uppgifvas ha erkant hvad de låtit komma sig till last.
Så komma vi till ett par, hvilka fall ligga mera beträffligt:
Sundberg anhölls kl. 11,20 e. m. i Thulegatan, emär han, som var af starka drycker öfverlastad, därutaf i uppträdet kastat sten mot polsen.
Efter dessa, som lara ha erkant, har åter en timme gått, och nu häktas folk på vid spridda ställen utefter Norrtullsgatan.

Levne blev kl. 19,40 f. m. anhöllen utanför huset nr 10 Norrtullsgatan, därför att han, då polismännen uppmanade folk i mängden att skingra sig, visat tros och upphått höga skrik, och var han jämväl berömd af starka drycker.
Jonsson anhölls kl. 12,46 utanför huset nr 23 Norrtullsgatan, emär han, som var drucken, deltagit i opploppet samt hurrade och skrek.

Andersson blev kl. 12,50 f. m. anhöllen utanför huset nr 49 Norrtullsgatan, därför att han, som var drucken, vägrat afgå sina sig, ehuru han flera gånger darom blif af polismännens tillagd, och gjorde han vid anhöllandet våldsam motstånd genom att spjarna emot och söka slita sig los, så att drucka måste användas för hans förläande till femte polisdistrictets station.

Brovall blev kl. 1 f. m. anhöllen i Odengatan, emär han icke ålydt polismäns uppmanade tilläggelser att begåva sig därifrån, utan visst trossigt i mängden.
Levne och Brovall ha nekat: Anmärkningsvärdt är att polisen förklarar att tre af dessa fyra varit druckna och hufvudsakligast fört ojud. Skall sådant, eller att visa trossigt i mängden, vara skäl nog för häktning, därför att en timme förut långt därifrån, det kastats sten?

Sittligen ha vi de senaste morgon-efterdyningarna till tumulen:
Lind blif kl. 2,45 f. m. anhöllen i Korshälsingen, emär han i Odengatan vid Roslagsgatan uppträdd trossigt och hurrat bländ folkhop.
Hammaris anhölls kl. 3,30 f. m. i Odengatan, invid Vårhallsgatan, emär han därutaf kastat två stenar mot en polisman, och
Berggren blif kl. 3,40 anhöllen i Odengatan utanför huset nr 8, emär han därutaf under uppträdd visst trossigt samt hänförligt ropat och skrikt.

Lind har nekat. Äfven blanda dessa tre är det blott en, som uppgifvas ha deltagit i stenkastningsporten. Inalles tre af de tolf alltså. Men alla tolf hållas häktade, i förhoppning att en nitisk allgärningsakt skall kunna göra dem alla till deltagare i ett sammanklingande och dylikt planlagt uppträde.

Alm. Tel. 123 21.

Handskrivet:
Sänd 3 605.

En parallell.

Studentkåren har, genom de i renhållningskonditionen deltagande studenterna, och sitt därigenom räckande sträffek, fått en liten förökning af det obehag som så ofta beskära arbetarörelsen genom handlingar utförda af enskilda medlemmar — eller ofta när det gäller arbetarörelsen icke ens detta utan af organiserade arbetare, med hvilka organisationen icke har annat att skaffa än ett de i egenhet af arbetare borde tillböra densamma — många gånger måhända under inflytande af en miserabelt rättfärdighetskänsla. Någoting å la renhållningstrederna i föreliggande fall. Men som gifvetvis icke kan eller bör vara annat än ett uttryck för den enskildes uppfattning af de gråna omständigheterna. Af protesterna från de olika studenter kårerna finner man också, att de för sin del icke vilja vidkännas någon del i sina yngre kollegers uppträdande, utan öfnar ett de i egenhet af arbetare borde tillböra densamma — många gånger måhända under inflytande af en miserabelt rättfärdighetskänsla. Någoting å la renhållningstrederna i föreliggande fall. Men som gifvetvis icke kan eller bör vara annat än ett uttryck för den enskildes uppfattning af de gråna omständigheterna.

Skulle man därför våga hoppas att dessa protester från studentkårens kunde öppna ögonen på dem som alltid i enskilda människors handlingar vilja se ett uttryck för den allmänna uppfattningen hos hela korporationen eller hos en viss klass af medborgarna. Så att de härefter i hvarja fall låta hvar sak vara hvad den är, och då icke annat kan påväntas, ett uttryck för egen individuell uppfattning eller i vissa fall läroinställningar. Då kan man verkligen säga att renhållningstredernas uppträdande på skådebanan icke vilja utan all god betydelse.

Max Rut

Alm. Tel. 123 21.

Handskrivet:
Belägenhet 3 605.

Stockholmskrönikan.

Den bekämliga renhållningsstrejken är då ändtligen öfver. Men ännu drojer det outslagen åttåtliga dagar, innan staden återgår sitt vanliga dygdliga vilsende. Jag vill ej beskrifva hur vederfördigt här har varit. Ännu tidningsmorgon frukostidagen arbetet hade dock återupptagits dagen förut — hjäldes jag vid ingången till en af våra större restauranger af en skavvaga, lastad med ett dusin

kärl, sådana som öjes allmänna natetid. Måste spiften och vände om. Ännu lidage stön har jag konstaterat hur på våra förnämsta boulevarder de källargångarnas uppsligt en mafi, som röj, att man ställs sig renhållningsvärket uppmaning till efterträtelse: förskä att reda er själf! Professor Lagerhelm har under dessa dagar räknat 27 millioner bakterier i ett gran gatudamm.

Och hvarför ha vi måst underkastas oss dessa odrägliga förhållanden, som tvingat hvar och en, som så kunnat, att hålla sig inestängd? Lönsträpan hade ingen betydelse. Nej, det var därför att våra kommunala byråkrater ej ville föga sig i den alltför stora översikt tillämplig igenom vid privata arbetsuppgifter, det kollatvare utaf. För att tillfredsställa hygienbehöfven A:ns årå så få så ett slag för konservativt efterblifvenhet måste således mer än 300,000 människor utsättas för de vidrigaste obehag, ofsedt risken att en mördande epidemii kunnat utbryta.

Sådana förhållandena vore, kan jag icke instämma i den härda dom som från flera håll uttalsat öfver de studenter, skolpojkar m. fl. som — låt vara till en början af en viss tvekan tyrelst, men sedan helt vist med stor personlig uppoffring — kastade sig in i striden som räddande ånglar.

Deras mening var nog icke att skada arbetarna i deras kamp. Men de handlade oförståndigt. Ty de fördröjde endast den uppgörelse, som hela samhället förtrodde. Och utan deras tanklösa ingripande hade vi ej behöft bevitnas de vida gatukravaler, som ägde rum lördags och söndagsnätterna, och som af stadsfiskal Stenbahl betecknats som de svåraste ordningur, utfrämnde sig till oppor, som förekommit här på 30 år. Kländra arbetarna, om så behagats, för att de förörrade behärskningen; men kom då ihåg, att alla länder ha beviljnat liknande exesser af samma anledning. Igenomt väcker arbetarnas massorna en seri så som stråkbryteri, — och då till på kopel o. k. bättre mans barn, arbetsgifvarnas söner och klassförtrater!

När det hela nu är öfver, är det som man väntat upp ur en onid dröm. Men sådrig har hittills en stråjk i Stockholm sett så mycket li deler i svallning, sådrig viopet en hvar att så som denna gång blöcke själva arbetarkampon — i ett typiskt exempel framstift — in i hvi:ögl. R-s-s

Alm. Tel. 123 21.

Handskrivet:
Sänd 3 605.

Renhållningsstrejken.

Åtgärder voro vidtagna.

Under renhållningsstrejken väckte det ett vist uppseende, att stadens myndigheter till synes atodo alldeles maktlösa. Enligt hvad vi inämnat, hade emellertid omfattande åtgärder vidtagits för att fullt orsakta särskild hämningsmanskenskap, om så skulle blifva nödig, med från landsorten anskaffadt folk. Större arbetstyor voro redan sammendragna och förberedda för deras mottagande gjord vid en af renhållningsstationerna. Nu kommo dock underhandlingar till stånd, hvaraf följden blief, att det varfvade manskapet åter släpptes.

Det var naturligtvis myndigheterna enklia plikt att såunda förbereda kraftiga åtgärder, och man är dem skyldig erkänsla därför, om det verk som skerligen var lyckligt, att under nuvarande upprörra förhållanden det nya manskapet ej kom till användning.

Man bör hoppas, att ett uppreppande af dylika strejker ej må ifrågakomma. Så bjudande som samhällets förpliktelser emot sina medlemmar i detta fall äro, vore det emellertid högeligen onskvärdt, att den ifrågasatta lagstiftningen till förekommande af samhällsvådliga strejker måtte blifva en verklighet.

Alm. Tel. 123 21.

Handskrivet:
Sänd 3 605.

Fria uttalanden.

Studenternas frivilliga renhållningsarbete.

Till frivilliga renhållningskåren. En del i denna tidning synliga artiklar uttala sig mot allmänhetens förörrande att spalt taga renhållningen om han. Långt ifråga emellan, underkastad jag dock till följande att gilla allt, som frammanför sig i dessa framträdande af det orättiga och olämpiga i, att allmänheten aktivt tager del i striderna mellan arbetare och arbetsgifvar, vare sig till förmån för den ene eller andra partiet. Men så i nuvarande fall allmänheten i långt större mån än arbetsgifvarna ligger med af arbetsmängderna och med därför för eget och andras skydd måste söka något för sådana sådana tillstånd, må detta också göras så mycket som möjligt öfverlätt, d. v. s. i detta fall utan att på något sätt gynna renhållningskåren. Då likväl dessa ovillkorligen måste gynnas i och med det, att de frivilliga taga andring af förmån, men då nu vara stor eller liten, måste hela detta förstått sin goda karaktär och måste från arbetarehåll stämpas som strejkbryteri. Därför ingen som helst anställning, endast helst och hålls frivillig renhållning i fullständigt öfverens med renhållningsvärdet.

Ingenör.

Då alltför studenterna i helt vist välmående skafat, som visserligen inför den alltför utsträckt som förklarar, men så försvara deras öviga int, tyckes anna det för att så sjalfstägarna värt som renhållningsarbetare, vilja vi härmed, hr redaktör, förmedla analys å genom en uttalande framväld till hr renhållningsentreprenörer den frågan, hvilka allvarliga åtgärder, som från deras sida vidtagits för att förhindra på det nuvarande öfverträtthetsställandet. Man kan knappast undertrycka den misantken, att renhållningsentreprenörerna icke ögnarna se, att arbetarna insesparas, utan det de tyckas gjomma, att det dock är de, som kontraktuelligt förbundit sig att ombesörja renhållningen inom mycket stora områden af staden, som äro nog ej heller ut enda, som förunda oss öfver att pollyngdigheterna så fullständigt blunda för detta entreprenörernas försummande af kontraktuelliga plikter, men ännu få för bristande renhållning har något, trots att gatorna befunnit sig i sitt nuvarande öfverträtthetsställande skick en hel vecka, icke afbörja.

Hvad stadens renhållningsverk beträffar, skulle nog Stockholms invånare i allmänhet hellre se några få ord om denna ämne, sedan än att dag efter dag verket icke tyder sin uppgift.

Hvagsöfver.

I Svenska Dagbladet för torsdagen hafva följande två propositioner af studentar utfort diverse renhållningsarbeten å Stockholms gator. Tillåt mig fråga, om dessa protesterande tänkt på hvad skaden gällert. Det är ingalunda men förståligt, att A:ns årå mer. Om det brinner i ett hus, men brandkårens arbetare sträcka, skola behärskade man låta huset brinna, de som bo där brinna inne, ja måhända hela staden brinna upp!

Om sjukhuspersonalen i ett sjukhus strejkar, skall man då låta de sjuka dö af vanrd? Och om en stad är på god väg att förspelas, emedan renhållningsmanskapet strejkar, skall då stadens befolkning tillspillofvas, eller är det tillåt att räcka det nödändande, oskyldiga folket en räddande hand?

Behänsken i icke, i som protesten, att det finnes skilnad på strejk och strejk!

K.
Med anledning af den inlämnade artikeln i gårdagens tidning under rubrik "Studenterna och renhållningsstrejken", undertecknat af sjalfstägarna förmyndare -- F:ns viden studentkåren, under undertecknad få inlägga sina skärpta gensaga mot att de därt uttryckta åsikterna skulle delas af andra studenter än de värda undertecknarna själva, och är det ytterlig betänligt, att de genom sin artikel velat kasta skugga på det öfvervägande flertalet af studenter, som bysa sunda och rättfärdiga åsikter. Att de med jämmod skola bära denna skrym och om möjligt med öökta krafter bidraga med sitt arbete, där om råder icke ringaste tvivel; de sjalfstägarna förmyndarna berorde själva öfvergå sig där om. Det är hos ungdomen, vi gamla önska se med och initiativ att söka böta börderna i samhällsarbeten, men herrarna tyckas ånars det lämpligast att de hvar och en af utveckla sig. Infrån icke inom kort ordnade förhållanden inom stadens renhållning, kommun renhållningsbolaget att, därest så behöfves, erätta hjälp till andra kretsar inom Stockholm. Ty att nu gifva vika ens i några punkt, skulle vara mer än olämpigt. Det skulle vara ett slag i ansiktet på